

Király Kinga Júlia

A PATKÁNY

RÉSZLET AZ APA SZARAJEVÓBA MENT CÍMŰ
REGÉNYBŐL

Ez meg mi a fasz volt?

Ask magából kikelve, mezítláb csörtetett utánam, hátizsákja félvállra vetve, fényképezőgépe a nyakában lógott, fogai közt ott himbálódzott, cipzárjánál fogva, a nesseszerem. Saruját a kézfejére húzta, azzal karistolta maga körül, a szíjak pedig úgy süvítettek, mint egy-egy korbácsszíz. Gondosan tenyészített, biomarha bőrből készült sarut viselt, everlasting trade, mondogatta, valahányszor töpszli lábfejét belegyömöszölte, s a keresztpántokat egyenként eligazgatta a bütykein.

A vékonyszálú semmi kis hajában, a tengernyi szösz között – megcsim-bókosodott hajszelé korpával keverülve – néhány megsárgult párnatoll virított, mintha az olvadó tájra, valami tavaszi szeszély folytán, újfent ráhavazott volna. Nem mellesleg az egész sérója meredek sziklacsúcsokból és gerincekből állott, egy egész hegyvonulat, ami az éjszaka folyamán gyűrődött fel neki. Bármennyire hiú volt is, a félelem felülírta a reggeli tollászkodást, aminek jelentős részét a hajápolás tette ki.

Legyőzhetetlen kísértést éreztem, hogy a pofájába röhögjek, de mindjárt eszembe jutott a kijózanító tervem – ha pénzt akarsz, maradj veszteg –, úgyhogy összehérselt ajkakkal, a pukkadozást csuklásnak álcázva meredtem rá egy darabon; hanem amint lejjeb siklott a tekintetem és észrevettem, hogy aznap megint csak a vicces pólók egyikét kapta magára, piros mezőben hatalmas, fehér COMA feliraton egy puma feküdt kinyújtóztatva, lógó farkokkal és égre meredő lábakkal, szabályosan kifröccsent belőlem, bő adag nyállal egyetemben, a röhögés.

A világ egyik legunalmasabb pasija volt. Egy aprócska, ámde annál elnagyoltabb színrajz, s mint ilyen: kétdimenziós. A vicces pólói viszont – szegénykém, ha sejtette volna – olyan elevenné tették ezt a jelentéktelenséget, olyan tapinthatóvá és érzékletessé, mintha életnagyságban domborodott volna, teszem azt, egy reliefen.

Te betéptél, állapította meg flegmán, miután kiköpte a nesseszerem cipzárját, és az arcáról letörölte a nyálamat.

Dehogy, dehogy, tiltakoztam, egy slukkot se szívtam, esküszöm.

Akkor is be vagy állva, mondta, majd idegesen beletúrt a hajába, és ráhavazott a vállára; a pumára is jutott egy kevés.

Ugye, hogy nem szívtam, ugye, néztem körbe a sihederekre, de azok csak dülöngéltek, mint valami keljfeljancsik, és egymás hátát csapkodták – rajtam nevettek vagy velem, ezt nem lehetett eldönteni.

Én így sehova nem megyek veled, jelentette ki Ask Burlefot, és a kezembe rakta a nesseszeremet.

Most meg mi van, kérdeztem kijózanodva.

Ennyi volt, elegendem van belőled, azzal sarkon fordult, és nagy svunggal megindult a Hotel Dzale forgóajtaja felé.

Ask, kiáltottam utána, az ég áldjon meg, mi ütött beléd.

De ő oda se neki, tempósan ment tovább.

Nagyjából negyedóra vagy még annyi se telhetett el azóta, hogy kiviharzottam a szobából. Igaz, mióta egymáshoz csapódtunk, majdnem minden alkalommal elmenekültem – legtöbbször ilyentájt, hajnalban. Hol a szónoklatok megingathatatlansága, hol az ingoványos hazugságok miatt. Most viszont egy patkány volt csak, egy idétlen kakkantó patkány, ami kiüldözött. Ha nem hitt nekem, miért jött mégis. Miért eredt utánam, ha most itthagy. Miért nem várta meg, míg rendesen kivirrad. Aki szakítani akar, nem rohan a másik után.

Ask Burlefot, te nem akarsz itthagyni engem, kiáltottam utána.

Olyan tekintélyes volt a hangom, olyan sprőd és megfellebbezhetetlen, mint még soha. Azaz egyszer, nagyon régen. Amikor a Szász Karcival való kalandomból a tanulságokat egy életre levonva, immár sokkalta előrelátóbban, vagyis hát távol a mindenkori Böske néniktől, egy bodzabokor tövében Jakabfi Gergőnek is megmutattam a csúnyámat, azzal a feltétellel, hogy megkínál dunakaviccsal, amit a miskolctapolcai rokonok hoztak neki, ő azonban, miután szépen kiámuldozta magát, az egészet a szájába gyömöszölte, és elfutott, mire én utánaeredtem, és jól a szemébe néztem. – Nem fogsz te kicseszni énvelem! – mondtam olyan hangon, ami elködlött a felnőtté válás során, aztán befogtam az orrát, ajkamat az ajkára tapasztottam, és addig tartottam ott, míg az utolsó dunakavicsot is kiköpte, bele egyenesen a szájamba.

Nahát, méghogy angyali gyermek, kuncogott a nagyanyám, anyámra kacintva, aki szerint a két, egyenként fél tenyéryi és forradásszerű anyajegy a lapockáim tövében is annak tanúbizonysága, hogy amíg ő szörnyű vércsevijjogások közepette vajúdott, én az ő méhében felejtettem a szárnyaimat.

Mert hát kiderült persze, valaki beköpött otthon – lehet, hogy maga Jakabfi Gergő volt, a kis rohadék, de az is lehet, hogy az apja, akit három évvel később, a pogromot követően kirúgtak a helyigazgatási vállalattól, ezért felcsapott személyi trénernek, kizárólag tizenéves, kövér kislányokra szakosodva, és haribót osztogatott minden terepfutás után –, anyám pedig hajcsavarokkal a fejében meredt rám, miközben bepanírozgatta a velőrózsákat meg a brézlit, amit a nagyapám lopott nekünk a vágóhídról, mivel ő volt ott a hentesmester, és szerette, így mondta legalábbis a nagyanyám, a rizikót.

A csúnyádat mutogatni, hányszor mondjám, nagyon... nagyon nem szép dolog.

Hát persze, vágta rá nagyanyám, ezért is hívod csúnyának.

Mămica să nu-și bage nasu!

Mamika az ördög öreganyja, fiam!

Hát kinek az anyja maga, ha nem az ördögé!

Nagyanyám úgy tett, mintha meg se hallotta volna, apámat már nem gyászolta, de azért minden szombaton kiment a temetőbe, és órákig bámulta a sírhelyet, csak meredt a földre, benne az üres koporsóra, azt sóhajtozva, hogy: Kelj felj, fiam, tudsz te járni, döngöld le magad előtt az utat!

Aznap a szombat szerdára esett. 1987. december 16-a volt, a Román Kommunista Párt konferenciájának zárónapja, minden járókelőre jutott egy milicista és egy civil. Hogy a terek mielőbb kiürüljenek, a kora délutáni órákban megkettőzték a buszjáratokat. A metángázás Ikarusok, két akkora palackkal a tetejükön, hogy egy lakótelepet is égbe röpítettek volna, fel-felhörögtek a domb aljában, aztán a legtöbbjük lefulladt. A nyitott ajtóknban, zsíros overálban, gázmaszkos táskával a vállukon, fürtökben lógtak azok a férfiak, akik a kombinát felől jöttek, vagyis a fej nélküli lovasok, ahogy nagyanyám hívta a völgybélieket, mivel a naponta robbanó kazánok és hővezetékek a felismerhetetlenségig torzították a vonásaikat, majd leugráltak a buszról, és – *undoitreiși!* – megtaszították. A diffúzorok, mintha a lakosság réges-régről belefűlladt volna a légkönegebe, a kihalt tereknek közvetítették a konferenciát, amelynek során a Nemzet Cipésze megbicsakló, az önimádattól már-már sírós hangon sorolta a mélyreható forradalmi változásokat.

Tisztelt elvtársak! A társadalmi és nemzeti felszabadító forradalom győzelme óta eltelt időszakban, a szocialista építés éveiben, Románia gyengén fejlett országból, amelynek a kizsákmányoló osztályok ideológusai szerint kimondottan agrárországnak kellett volna maradnia, fejlett ipari-agrárországgá nőtte

ki magát. Vezetésünk során dinamikusan fejlődtek a termelőerők. Az ország valamennyi vidékén nagyvállalatok és ipari platformok létesültek, ennek alapján biztosítottuk a nemzeti jövedelem és vagyon erőteljes növekedését, gondoskodtunk az egész nép anyagi és szellemi jólétének állandó gyarapodásáról, ami az általunk épülő sokoldalúan fejlett szocialista társadalom lényege. (Éljen a párt, éljen Ceaușescu elvtárs, éljen a nép!)

Anyámat aznap korábban elengedték a tevezőintézetből, ez hozzátartozott a terek kiürítéséhez, úgyhogy hazabuszozott, fogta apám régi biciklijét, amin még rajta volt a vinilinnel borított gyermekülőke, letekert a nagyapámékhoz a turbina partjára, ilyen-olyan huzalokkal a derekára és a lábára kötözte a feltrancsírozott húsokat, majd a várost kikerülve, a meredek bekötőúton hazatekert.

Nagyanyám, aki kongresszus- és konferencianapokon mindig nálunk aludt, sietve nyitott ajtót, engem pedig leküldött a bicikliért, mert anyám addigra úgy elfáradt, hogy húsostól-huzalostól eldőlt a kanapén, és mértárgáz szagút büfögött.

Senki nem követett?, kérdezte tőle nagyanyám, mintha megállapította volna, és az ajtórésen még hosszan hallgatózott kifelé, a lépcsőház azonban teljesen kihaltak bizonyult. Most már mehatsz, simogatta meg a fejem, majd a gyöngédségétől megilletődve rám mordult, hogy mire várok, lóduljak már!

Amikor a biciklivel felértem a harmadikra, férfihang szűrődött ki a lakásból. Kitémasztottam a biciklit az ajtó előtt, és óvatosan lenyomtam a kilincset. Egy terebélyes seggbe ütköztem, a koszlott nadrágjából vastag, fekete szőrszálak kandikáltak kifelé, némelyik tüszője rettenetesen gyulladt volt, s ahogy a bumszli ujjaival oda-odakapott, iszonyatos bűz kíséretében bugyogott belőlük a genny.

Vaszi fiam, a menyem még nincsen itthon, mondta neki a nagyanyám, és próbálta kifelé tuszkolni, aminek az lett a vége, hogy beszorult kettőnk közé.

Csak egy kis leukoplasztot akartam kérni tőle, nem másért vagyok itt. Hát nincsen magának leukoplasztja? Nem szolgál meg érte bőségesen? Akármit is mondjanak a népek, Gemma néni, csak tudja meg tőlem, hogy nem minden igaz ám.

S hát énnekem mi közöm ehhez? Minek rántasz magaddal, Vaszi fiam?

Csak egy tekerics leukoplasztot adjon, és békén hagyom magukat, mondta Vaszi, vagyis Szász Karcsi apukája, majd dörzsölni kezdte a melle tájé-

kát, és a nagyanyám megütközött arcáról láttam, hogy valami szörnyűség történhetett vele.

Jöjjön beljebb, a gyermek odakint rekedt a biciklivel.

Becihelődtem, a biciklit pedig nekitámasztottam az előszoba falának.

Nahát, mondta Vaszi, hogy te mekkora lettél!

Csókolom, Vaszi bácsi.

Már búbos a csöcsöd, édes fiam, köszönj illendőképpen Vaszinak.

Én erre semmit se mondtam, tizenegy múltam éppen, apámat már én sem gyászoltam, talán épp ezért volt szokatlan, hogy egy férfi áll az előszoba közepén.

Nyomás tanulni!

Már tanultam.

Akkor tanulj meg száz új szót!

Nincsen kedvem.

Na. S hát milyen nyelven tetszenek tanulni, nézett rám Szász Karcsi apja, és az a benyomásom támadt, hogy azt a *tetszeneket* a két dudorkához intézte, amikből a nagyanyám szerint mellek lesznek, szép, kerek mellek, mert ami kezdetben ilyen hegyeske, az biztos kerekdeddé válik előbb vagy utóbb.

Anyám erre kijött a szobából.

Vaszi drága, hát mi történt magával? Te meg húzd ki magad, fiam! Úgy állsz ott, mint egy kérdőjel.

Ottika, drága.

Jaj, istenem, Vaszi!

Így sopánkodtak egy ideig, miközben odakint folytatódott a konferencia.

Tisztelt elvtársak! Szükségesnek tartom, hogy röviden utaljak a nemzettel és nemzetiségekkel kapcsolatos kérdésekre. Nemzetünk fejlődése és az egységes nemzetállam kialakulása hosszas történelmi folyamaton ment keresztül, most pedig, a szocializmus feltételei közepette újabb dimenziókat nyert. Mint tudjuk, országunk annak dacára lett egységes nemzetállam, hogy a századok folyamán a román nép mellé különböző nemzetiségű csoportok telepedtek be. Ezeknek egész fejlődése szorosan kapcsolódott a román nép fejlődéséhez. Jövőjük és jólétük szorosan kapcsolódik a mi egységünkhöz. Megelégedéssel nyugtázzhatjuk, hogy szocialista társadalmi rendszerünk és a Román Kommunista Párt a legteljesebb jogegyenlőséget valósította meg nekik. A továbbiakban azonban még nagyobb elhatározással kell visszavernünk a külföldről beszivárgó reakcionista körök abbéli kísérletét, hogy nacionalizmust és sovinizmust szítsanak közöttük. (Taps és ováció. Éljen a Román Szocialista Köztársaság!)

Most bezzeg nem veszik el a villanyt, ugye, Vaszi.

Mikor tetszik elhinni végre, hogy énnekem semmi közöm nem volt Pityuhoz.

Hát én már úgy halok meg, fiam, hogy te bűnös maradsz.

Jaj, mamika, hagyja már abba, nem látja, hogy csurom genny a szerencsétlen ember. Vaszi drága, ez egyre rosszabb. *Unde-n pula calului ai umb-lat, mă omule.*

Elfelejtitek, hogy már tudok románul.

Hagyd el, fiam, ha egyszer a szájára áll. Kinek a lófasz, kinek Krisztus urunk teste, nem igaz, Ottika?

Micsoda kényelmetlen vénasszony lett magából, Gemma néni, mondta Vaszi, de hát mit csináljunk, ha ilyen kényelmetlen a világ.

És jóformán be se fejezte, hirtelen hanyatt vágta magát, a szeme kidüledt, rángani kezdett, habzott a szája, befordult a nyelve, mire a nagyanyám benyúlt a torkába, hogy kipiszkálja – hozzál valamit, kiáltotta, de mit, kiáltottam vissza –, anyám pedig kirántotta a falból a telefonvezetékét, s azzal próbálta Vaszi nyelvét az állához rögzíteni, hogy meg ne nyuvadjon nekünk.

Csak akkor vettük észre a poloskát, amikor a légzése visszaállt.

Ezt te szerelted be?, kérdezte nyugodtan a nagyanyám.

Nem.

Akkor ki? Most, hogy a tyúkszaros életedet megmentettem, tartozol nekem ennyivel, mondta, és a visszeres, dagadt lábát tohonyán átvette Vaszi fölött, aki összeszűkülte szemekkel követte, előre rettegve attól, ami következni fog.

Csak annyit tudok, hogy Avram a fedőneve.

Vaszi fiam, ez bizony nem elég nekem, mondta a nagyanyám, és a jobb térdével ránehezedett a férfi mellére, aki ismét hörögni kezdett, majd letépte magáról az inget, csak ekkor vettem észre, hogy az egész szíve gennyedzett.

Ott álltam a Hotel Dzale ajtajában, és egy pillanat alatt lepergett előttem, de tényleg egyetlen pillanat volt csupán, a csendek és hangok zsúfolt egymásutánja, a fakó képek váltakozása, amelyek nem kifakultak, nem az évek hurbolták le róluk az életet, hanem eleve is olyanok voltak, mint a szépiák. Hiszen az én gyermekkoromnak színe sem volt, döbbsentem rá hirtelen, mintha egy alig áttetsző filteren néztem volna ezt az opálos, éme-lyítő valóságot, anyám és nagyanyám szüntelen civakodását, apám karos-székét, ami akkor érkezett meg, amikor ő maga már sehol se volt, vagy ta-lán épp megérkezett valahova, ahol minekünk nem maradt helyünk.

Ask Burlefot, te nem akarsz itthagyni engem, mondtam újra, de távolról sem olyan megingathatatlanul, mint egy pillanattal azelőtt. Ask nem nézett vissza, nem torpant meg, a két válla közti ív pattanásig felajzva, akár egy íj huzalja, ha csak egy ujjal is hozzáértem volna, bizonyára képen töröl. Valamit tennem kellett: mindjárt kimegy azon az ajtón, ha most eltűnik, nekem annyi, hívhatom az apámat, amit nem akarok.

Nem akarok apámtól kérni. Nem kérek attól, aki engem elhagyott.

Ask viszont, majd én teszek róla, nem fog elhagyni, tőle nyugodt szívvel kérhetek.

Ask, állj már meg, és utána eredtem.

Ő addigra elérte a forgóajtót, s miután az első szárnyat lekéste, idegesen topogott.

Megvagy, nyúltam utána a könnyen szerzett győzelemtől eltelve, de abban a pillanatban felszabadult a pálya, ő pedig nagy svunggal bevágódott a megnyíló rekeszbe, és nekifeszült a forgószárnynak, talán hogy taszajtszon egyet rajta, hogy mielőbb maga mögött hagyja ezt a semmicske szövetséget, amiben kinek-kinek megvolt az önrésze: háritások és pózolások gömbhalmaza. Igen ám, de a sarujának szíja beakadt a tengely alatti csapágyba, és akkorát rántott rajta, hogy egyensúlyát veszítve előbb nekicsapódott az előtte levő üvegnek, aztán a hátsónak is, amire szépen felragadt. Hát most tényleg ott volt, életnagyságban: maga a háromdimenziós relief; ráadásul hátulnézetből, hogy még annál is jelentéktelenebb legyen.

A forgóajtó szenzora mindjárt sípolni kezdett, ahogy teltek a másodpercek, egyre idegesítőbben vijjogott, amire odasereglettek a még mindig kacarászó, de már láthatóan elpunnyadt sihederek. Amikor felfogták, némi spéttel ugyan, hogy mi történt, és meglátták Askot, amint sarujának szíját próbálja kiszabadítani, miközben arcának vonásait eltorzították a káromkodások, amelyeket elnyelt a plexiüveg és a sípoló szirénahang, ismét felröhögtek, a dolgot pedig csak tetézte, hogy kisvártatva megszólalt egyikük mobilja, valami búvalvert helyi sanzónénekes, egy bosnyák Charles Aznavour énekelt.

Nem sokkal ezután a portás is előkeveredett valahonnan, kézfejjével lesikálta a szája szögletében megült békanyálat, biztosan spenótot evett lefekvés előtt, és: – *Kurvo! Pusi mi kurac!* – vágta a pofámba olyan undorral, hogy minden szabadságérzet, amit a felelőtlenségem ébresztett bennem korábban, az átutazás időtlensége, a helyreállt egység illúziója, zuhanni kezdett a fenti szavak felé, a *kurvo* pedig bekapta, elcsócsálta, végül kvantumokra bontva kiokádta, mint valami fekete lyuk. Ask biztosan azt mondaná erre,

hogya na ugye: ez itten a harmadik birodalom. A galaktikus eseményhorizonton, ami főként az elmúlt napok történéseit hordozta, ott keringett még kimerevedve a patkány és a szuperhold, de a *kurvo* őket is beszippantotta, majd jégkristályok formájában kiocsúdta, fémes hideg lett, mint a kised szupermen katapultja előtt a Kryptonon. Akármit is hittem korábban, határokat húzgálva a jelentőségteljes és jelentéktelen dolgok között, a portás egyetlen szóval felülírta minden törekvésemet. Most már nem volt különbség ilyen meg amolyan *másik* között, csakis én voltam a magam határa, önmagamtól folyton különböző, aki minden szóban vagy cselekedetben az isteni ítélkezést látja, az pörgeti, hajtja, hol ide taszajtja, hol meg az ellenkező irányba, az én soha nem én, a hely pedig véletlenszerű. Egyszeriben megvilágosodtam, és mint ilyenkor általában, csak úgy zúdultak belőlem a közhelyek. Egy: ha a felejthetlenség valóban létezne, legalább ahhoz tartanám magam; kettő: a másik létezése illúzió mindösszesen; három: a dolgok épp-hogy belőlem erednek, én fetrengék idegen almokban, a *kurvo* én magam vagyok.

A továbbiakra nem emlékszem, könnyen lehet, hogy nem is voltak továbbiak, mert a portás morogva ellökött a forgóajtótól, és nagyokat rúgott abba a szárnyba, amire Ask az imént felragadt.

Allah akbar, csendült fel ekkor a müezzin hangja, és mindenki, Askot kivéve, felém fordult olyan együtemre, hogy azt hittem, eljött az üdvösség órája, kampec doloresz.

Álltam ott, félig-meddig beleistenülve ebbe a pillanatba, mire megszólalt az egyik gyerek:

– Get out of here!

De én csak meredtem rájuk összezavarodva, mert hát hová is mehettem volna, mikor a forgóajtó még mindig beragadva, Ask pedig, aki üdvösségről és glóriáról látszólag mindent tudott, csak vigyorgott kajánul, majd intett valamit, talán hogy húzzak el.

Jó, de hova?

Azt hiszem, jó lesz neked az apádnál, mondta később, már a Nap-piramis tövében, ami egy dombocska volt csak, nagyjából akkora, mint a Cinege-tető. Amíg az idegenvezetőnk, akit ezúttal Ask választott, mivel én megmutattam már, hogy mennyit érek – vélhetően Slavko apjára utalva, a zavaros drinai átkelésre, meg ami utána következett –, szóval amíg az idegenvezetőnk az ilyen-olyan járatokról értekezett, és mérőszalaggal bizonyította, hogy a kőlapok közötti közel harmincezer éves illesztések mérnöki precízióra vallanak, én arról képzelegtem, hogy milyen jó sípályát lehetne

ide nyitni, ami duplán fellendítené a helyi gazdaságot: egyrészt a piramis belseje továbbra is odavonzaná azokat, akik az emberiség múltját akarják újraírni, másrészt telente körbe lehetne síelni az egész dombot, nem kell más, csak eltávolítani a háborúból megmaradt aknákat, néhány csapást vágni az erdőn és megritkítani az aljnövényzetet.

Elképesztő, hogy pénzben mérsz minden lehetőséget, mondta Ask, amikor az idegenvezetőnk előrement, hogy megnézzé, odaférünk-e a rovásírásos kőtömbökhöz.

Talán most kéne kérnem tőle, gondoltam, bánom is én, hogy haszonsónek tart.

De egyelőre letettem róla, mert odajött hozzánk néhány betintázott melák magyar, csodaszarvasos jurtasapkában, akik szintén a kőtömbökre voltak kíváncsiak. Egyikük, egy igazi hájtorony, vérben forgó szemekkel könyörgött, hogy hadd csinálhasson interjút velünk, van a wordpressen egy blogja, *turultáj* a címe, ami kifejezetten a tudományból kitúrtak álláspontjával foglalkozik, azokkal az inkognitóba vonult kutatókkal, akik legfeljebb önköltségen terjeszthetik a publikációikat, de hála a hozzá hasonlóknak, hamarosan vége lesz ennek a gonosz elnyomásnak, hisz' a nép nem bírja sokáig offline-üzemmódban, és már ébrednek is világszerte a nemzetek.

Ask rám sandított, mintha megérezte volna, hogy nem akarom felfedni magam.

A blogjának elég nagy a látogatottsága, napi tízezer kattintás, tette hozzá, meg hogy nem fog kiszervezni semmit, csak az előbeszédet alakítja át, erről magunk is meggyőződhetünk, mivel hamarosan indul az angol oldal, az interjúkat majd ott is lehozza, sőt, ha tetszik, rendelhetünk ilyen sapkát, bökött a jurtájára, addigra beindítja a webshopot is.

Ask azonnal lecsapott a sapkára, majdnem leszedte a szittya fejről, mert-hogy pont négy szarvas van rajta, mint az Eddában.

Bocs, ez a feleségemnek lesz, vetette oda nekem.

Felesleges szabadkozni, vágtam rá eléggé karcosan, mert hát mégis csak bunkó volt, hogy a képembe dörgölte, de akkor eszembe jutott egy jezsuita examen, amit a nagyanyámtól tanultam, fene tudja, annyi év után hogy került elő – Tégy nyitottá, uram, minden érkezésre! –, és ettől, furamód, egy csapásra lehiggadtam, elszállt a düh, egész egyszerűen elillant, tágas ürességet hagyva maga után.

Ez hát a béke. Vagy a kegyelem.

Bármi is volt, borzas, idegen érzésnek tetszett, ennélfogva legalább olyan ilyesztő, mint a káosz. De egy csipetnyi büszkeség is keverült hozzá, olyas-

féle, ami nem egyívású a dölyffel, éppen csak arra elegendő, hogy kérni merjek, életemben először. Végére is nem nagy ügy: ötszáz euróból kijön az út meg a járulékos költségek, pár hónapon belül, egy kis szerencsével vissza is fizethetem.

A turultájas blogger közben előhalászott a hátizsákjából egy tucát sapkát mindenféle színben, majd élénk beszélgetésbe kezdtek a magyar csodaszarvas és az Edda-béli kőrisfa rügyeit legelő társairól, amelyek, Ask szerint, a négy égtájról süvítő szelet szimbolizálják. A szittyá lelkesen bólogatott, és mindjárt levonta a konklúziót, hogy mi itt mind egy helyről származunk, a világfát hordozó égi ünők és bikák vagyunk, erős leheletünkre hamarost leomlanak az idegen várak, ellenségeink kőbálvánnyá válnak, Heil Herzog Widukinds Stamm! És csuklott egy nagyot.

Ask erre összerezett.

Négy szél van! Négy, nem egy! Kettőt a törpék, kettőt az óriások csiholnak.

Bánom is én, pajtás, mondta a szittyá, s előkapott egy pálmairós, nevezetesen kulacsot a poncsója alól, húzd meg, igazi ősmagyar pálinka.

Ask meghúzta, de gyorsan ki is köpte.

Mi a fasz ez?, kérdezte elképedve, és nagyokat krárogott.

Ez, kérlek, fájin kancapálinka.

Már azt hittem, sósav!

Meg akarsz sérteni, cimborá?

Dehogyan akarlak, felelte Ask, és még mindig a torkát köszörülte.

Te kis törpe, heherészett magyarul a szittyá, és körbeadta a kulacsot a többieknek is, aztán Askhoz fordult, széles terpeszbe vágta magát, hogy arca az ő arcát súrolja, hosszasan méricskélte, szagolgatta, végül kifakadt.

Hát van merszed ujjat húzni velem, az arcomba tolni azt a szőrtelen, buzi csimaszképedet, te kis hobbitlábú faszakupak! Itt én vagyok az óriás! Én csiholom az egyetlen szelet! Te meg mit bámulsz?!

A lötytyedt tőgyű, kanca anyádat, azt – de csak meredtem rá, értetlenséget színlelve.

Szép kis viking vagy, mondhatom, hát ezt a fekete haját melyik ősdőtől örökölted?

Ne már, Kolos, zúgolódtak a többiek, minek csinálod itt a feszkót, és megpróbálták odébb terelni.

Kolos azonban teljesen megkegyült. Egyre csak azt üvöltötte, hogy a kumisza a szkíták mannája, a szkítáké, akik minden idegent az igájuk alá hajtának és megvakítanak, de lám, ő nyitott szívvel közeledett felénk, inni adott

ennek a hobbitlábú köcsögnek, az meg válaszul kiköpte, mit, kiköpte, egyenest a pofájába okádta, úgyhogy most meglakol ezért, most szépen kiszúrja a szemét.

Alig bírták lecsillapítani. Amikor végre sikerült nekik, váratlanul összeomlott, és elsírta magát. Leült egy félreeső, harmincezer éves leletre, fejét a tenyerébe ejtette, és potyogtak a könnyei. Aztán felállt, odadülöngélt hozzánk, és még mindig hüppögve bocsánatot kért.

Ne haragudj, törpike, borult Ask vállára, nem akartalak én bántani, meg téged se, sandított rám, te kis szeredás luvnya.

Mit mondott?, kérdezte Ask.

Honnan tudjam, feleltem dühösen, és jobb híján a nyakamat meresztgetve próbáltam jelezni, hogy én itt legalább annyira idegen vagyok.

Mi van. Ja, tényleg. English, please, mondta Ask a szittyának, aki teljesen rátapadt az oldalára, és a vállát lapogatva azonnal tudni akarta, hogy mi a szarvas norvég megfelelője.

Hogy mi?

How do you call the deer. In Norwegian.

Hjort, felelte Ask zavartan, mire a szitty elengedte, és – én: szarvas, te: hjort! –, üvöltötte, hol a saját mellét, hol meg Askét döngetve boldog percekig.

Én ezelatt félrehúzódtam, leültem az egyik gödör szájához, néztem a földet, okkertől rozsdáig barnállottak mindenféle rétegek, és elővettem a mobilomat. Anyámra gondoltam, aki annyira szereti a földet, és mindent, ami benne van. A halottait is persze, csak azt az üres koporsót nem, ami-ben az apám feküdt. Vajon mit mondana, ha megírnám most, hogy szerettem. De gyorsan lebeszéltem magam. Ha az érzelmek kontextuson kívül rekednek, a legaljasabb hazuságnál is kegyetlenebbek. Én már csak tudom. Megnéztem újra az sms-eimet.

Ma hajnalban megtámadott egy patkány.

Szeretlek, mindig szeretni foglak, ég veled.

Hogy te mekkora kamugép vagy, baszdmeg.

Pedig lehet, hogy tényleg így gondolta, vagy: így akarta gondolni. Miért vitatom el tőle, hogy számomra is érvényes múlttá alakítsa, ami sose történhetett meg közöttünk, hogy amit én szerelemnek hittem, meghagyja nekem. Talán mégse volt akkora bitang.

Bejössz?, kérdezte Ask Burlefot, akit az idegenvezetőnk mentett ki a szitty öleléséből.

Menj csak, majd megvárlak idekinn.

Ask elindult a bejárat felé, Kolos azonban utána eredt. Ask erre meggyorsította a lépteit, mókás volt, egyben bájos is, ahogy szaporázta, de a szittyá két szökelléssel utolérte, és ismét magához ölelte, vagyis hát bekapta a hóna alá. Amikor a bejáratához értek, megcsókolta a feje búbját, aztán eltűntek a szemem elől.

Mégiscsak írni kéne anyámnak.

Ottika, drága.

A leukoplaszt már nem segít magán, Vaszi. Menjen szépen haza.

Nem lehet.

Meg fog halni, és minket is megöl.

Ugye, megmondtam, hogy magaddal rántasz, fiam.

Aznap este anyám nem küldött lefeküdni, mert nem volt hová. Sőt, egyenesen megtiltotta, hogy bemerjek a szobámba. Ott ugyanis Szász Karcsi apukája haldokolt. Miután nagy nehezen betámogattuk, anyám priznicbe tekerte, majd végigjárta a szomszédokat, hátha maradt Csernobil óta egy kis elfekvő jódtabletta valakinél. A konferencia a végéhez közeledett, egyre többet tapsoltak és éljeneztek, a diffúzorok nehezen bírták már a terhelést.

Tisztelt elvtársak! Az elmúlt napokban világtörténelmi eseményre került sor: a Szovjetunió és az Amerikai Egyesült Államok aláírták a nukleáris fegyverek felszámolására vonatkozó szerződést. Az eddigi tapasztalatok megmutatták, hogy az ellenőrzés alól kiszabadult nukleáris energia nem ismer semmilyen határt. Éppen ezért, az egyik vagy másik ország nukleáris fegyverkezése nem számít immár belügynek, hiszen az összes nemzetet, földrészt, az egész bolygónkat veszélyezteti. (Éljen a béke! Éljen a nép!)

Ottika, drága, hörögte Szász Karcsi apukája, csukja be, kérem, az ablakot.

De hát minden ablak csukva van, Vaszi drága, mondta anyám, és én arra gondoltam, hogy Karcsi nemsokára megint járhat hittanórára, mert ugyanolyan apátlan lesz, mint én.

Ettől a gondolattól mindjárt szerelmes lettem Szász Karcsiba. Végére is ő volt az első fiú, aki mindenáron látni akarta a csúnyámat.

Másnap reggelre meghalt az apja, aminek kimondhatatlanul örültem. A Vörös Zászló szerint: tragikus hirtelenséggel. Akkoriban mindenkiről, apámról is, ezt írták.

Karcsi apja anyámra bízta a sírfeliratát, de ő elutasította arra hivatkozva, hogy nem tud helyesen írni magyarul. Különben is, ki cseréli ki a priznic, ha teleizzadod. Végül a nagyanyám elvállalta, még szerda este kiment

a temetőbe, elhaladt apám sírja mellett, nem állt meg, nem meredt a földre, a kőfaragókkal pedig belegravírozta egy kisebb márványtáblába, hogy:

Itt nyugszik Fasz Vaszi, élt egy fél napot, miközben haldokolt.

Igen, ez jó, suttozta Vaszi bácsi, és becsukta a szemét.

Az alatt a fél nap alatt, amíg még tudott beszélni, hiába faggatták anyámék, a sugármérgezés körülményeiről makacsul hallgatott.

Végül a Szabad Európából értesültünk, hogy a brassói felkelés után minden szervezőt összehoztak egy üres tanácsterembe, és besugarozták őket urániummal.

Szegény Vaszi, mondta a nagyanyám, mekkora patkány volt, és kikapcsolta a rádiót.